71ste Jaargang — Nr 27. Zaterdag 4 Juli 1925

BUREEL EN REDACTIE :
DRUKKERIJ COLLÉE
— (Naaml. Maatsch.) —
TONGEREN.
Postcheks rekening n° 84855.
Telefoon 12

Abonnementsprijs : fr. 9.00 per jaar, vooraf betaalbaar.

20 centiemen het nummer.

Alle toezendingen van geld, brieven en aankondigingen, moeten franco gedaan worden aan den uitgever.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

AANKONDIGINGEN:

Prijs per regel . . fr. 0.50
Tusschen Allerlei- in Provincie nieuws . . . fr. 1.00
Vonnissen en doodsberichten fr. 2.00

KLEINE AANKONDIGINGEN :

van 1 tot 4 regels . . fr. 1.50
Elke regel meer . . fr. 0.25

Voor meer dan één inlassching prijs volgens akkoord.

Alle aankondigingen en mededeelingen moeten ons toekomen voor donderdag middag.

TONGEREN 4 JULI 1925

De Heiligdomvaart te TONGEREN

— op 12 & 19 Juli 1925. —

DE JUWEELENSTOET.

Naarmate de plechtige dagen van den zevenjarigen Heiligdomvaart van Tongeren, naderen klimt de belangstelling in de ganische Provincie en ook buiten de Provincie, en de bedrijvigheid der Tongenaren om hun zevenjarig feest waardig te maken van de vorige feesten neemt toe. Bijzonder aan de straatversieringen werd er in deze laatste dagen gewerkt.

Door het zoo fel toegenomen verkeer van auto's en motorfietsen, heeft men belangrijke veranderingen moeten aanbrengen in de versieringen der straten.

De kunstzin der versierders is deze moeilijkheden ook te boven gekomen, en de straten der stad zullen die dagen herschapen worden in bloemenrijke lanen, een lust voor de oogen.

Verleden week trokken wij de aandacht onzer lezers op het eerste gedeelte van den zevenjarigen « Ommegang » namelijk de Processie van O. L. Vrouw.

Wij willen vandaag een woordje zeggen over het tweede gedeelte, van den « Ommegang » den juweelenstoet .»

De schat van de hoofdkerk van Tongeren, sedert eeuwen door een diepgeloovige bevolking vergaderd, is gelijk wij het den vorigen keer schreven, eenig in België, door zijn rijkdom en zijn verscheidenheid.

Door talrijke priesters, meer dan 200 zal al die rijkdom en die verscheidenheid van kunststukken, ornamenten, en relieken, in den juweelenstoet die de Processie volgt rondgedragen worden.

Ongeveer honderd vijftig priesters in dezen stoet zullen gekleed zijn met de aloude kerkgewaden van onschatbare waarde, zij dragen allen reliekenhouders van alle soort en vorm, en van onovertrefbaren rijkdom door hunnen oorsprong, hunne oudheid en hun kunstwerk,maar vooral door de onwaardeerbare waarde, die deze Schat van H. H. Relieken voor de ziel der gelooviqen heeft.

Een volledige beschrijving geven van dezen stoet zou ons te ver leiden, de rijkdom der Schat van Tongeren is zoo groot dat alleen een korte opsomming der relieken en alleen een korte opsomming der relieken en reliekenhouders een boekje van 12 bladzijden kleurendruk vult.

Wij trekken nogthans de aandacht der lezers op het feit dat ook dit tweede gedeelte van den stoet, niet alleen aantrekkelijk zal zijn door de hooge godsdienstige en historieke waarde, maar dat hij ook door kunstvolle groepeeringen, door rijke kostumen en schitterende gewaden het oog aangenaam zal verlustigen.

De groepen der H Ludgardis, de lieve Tongersche Heilige en der H. Ursula en hare gezellinnen zal in dit gedeelte bijzonder de aandacht trekken.

Wij mogen nochtans deze korte beschrijving niet sluiten zonder even te gewagen van het reliquair van het Heilig Kruis, in den vorm van een boek in 4°, in eikenhout met koperen en vergulde plaat, reliquair dat in dezen stoet rondgedragen zal worden.In het midden van dezen reliekhouder bevindt zich een merkelijk deel van het H. Hout onder kruisvorm. De H. Reliek is 5 centim. lang, een der grootste relieken die een kerk van het H. Kruis bezit.

Dan zal men in dezen stoet zien de menigvuldige relieken-houders in vorm van statuetten, in vorm van arm, van bust of borstbeeld, allen even rijk en kunstig afgewerkt, waartusschen de groote reliquiekassen op de schouders der priesters gedragen zullen doortrekken.

Na de kleurrijke processie van O. L. Vrouw die het oog zal verlustigen door haar prachtige groepen, zal dit gedeelte van den heiligdomvaart bijzonder de bewondering wekken voor de onschatbare godsdienstige en geschiedkundige waarde van de « Schat » van Tongeren, en een gevoel van eerbied en vereering opwekken voor de H. H. Martelaren, Beijders en Maagden, wier heilige overblijfsels in de kerk van Tongeren door de eeuwen heen bewaard bleven.

De honderden en duizenden, die deze dagen naar Tongeren zullen toestroomen, zullen in het aanschouwen van dezen prachtvollen ommegang meer fierheid gevoelen over hun geloof zijn ; want alleen in onze katholieke kerk zijn zulke kunstmanifestaties mogelijk, en zij zullen door de heldhaftige voorbeelden der H. Maagden, H. Beijders en H. Martelaren, wier relieken zij met eerbiedige bewondering hebben aanschouwd, opgewekt worden om beter nog als vroeger de katholieke leer in hun leven om te zetten.

En dit was het doel der aloude bedevaarten, die door de eeuwen heen naar de Kathedraal van Tongeren trokken ter vereering van het mirakuleus beeld van Onze Lieve Vrouw, «uiterlijke hulde brengen aan O. L. Vrouw, door bloemen, kransen, zang en muziek, en innerlijke verbetering des harten, door meer godsvrucht, meer zuiverheid der zeden, meer liefde tot God, tot O. L. Vrouw en tot Gods groote Heiligen.

Rond de Ouderdomspensioenen.

Met groote schreden nadert het tijdperk dat de verplichte verzekering der ouderdomspensioenen in voege treedt.

De mutualiteiten hebben bijgevolg, zekere schikkingen te nemen en zekere kwesties op te lossen. Misschien kan het, in die omstandigheden, zijn nut hebben de aandacht der belanghebbenden op zekere punten te vestigen. 't Is het doel van uit schrijven.

Eerst de bedienden.

De bijzondere wet, die hun betreft,treedt in voege op 1 Januari 1927. Doch, een deel ervan, voor zooveel het om de pensioeneering gaat, voorzien door de algemeene wet op de pensioenen voor de werkleden — wet van 10 December 1924 — wordt toepasselijk van af 1 Januari 1926.

Dat zegt duidelijk artikel 57. Dit artikel luidt alzoo : « Deze wet treedt in werking op 1 Januari 1927 ».

Echter worden de bij artikel 4, 1° voorziene stortingen gemd gedurende het jaar 1926 en overgemaakt aan de Algemeene Spaar- en Lijfrentkas ; zij worden door deze inrichting aangewend voor het vestigen van ouderdoms- en overlevingsrenten en van kapitalen op de wijze bepaald bij de artikelen 11, 12 en 14 der wet van 10 December 1924. Tengevolge van deze stortingen genieten de belanghebbenden de bij deze laatste wet voorziene voordeelen.»

De volledige stortingen, welke de bedienden vanaf 1927 zullen moeten verrichten, worden in drie deelen gesplitst : een deel gaat naar een toelagefonds, dat later in voege moet komen, en een deel naar de verzekeringsinstellingen, welke door de patroons en de bedienden worden verkozen. Beiden zijn in de keus vrij.

Het is onder alle oogpunten wenschelijk dat een en zelfde verzekeringskas door patroon en bediende worde gekozen, alhoewel in den loop der jaren verscheidenheid fataal moet intreden.

***

Een tweede punt, waarop de aandacht der mutualisten mag gevestigd worden, is namelijk het volgende. Het betreft ditmaal bijzonder de werklieden.

Dezen zullen dus in de toekomst hun ouderdomspensioenen verzekerd hebben.

Wanneer zij aan den arbeid zijn, worden de in de wet voorziene bijdragen gestort en door de belanghebbenden, en door de patroons. Maar de verzekerde kan werkloos worden ; hij kan ziek vallen : en dan?

Het bedrag der pensioenen is berekend op regelmatige, ononderbroken stortingen, welke in de wet per maand zijn vastgesteld. In geval van ziekte of werkloosheid kunnen bijgevolg leemten komen in de stortingen. Deze kunnen dus onvolledig zijn. Het gevolg daarvan is dat het bedrag van het verworven pensioen er den invloed van ondergaat. Het bereikt het cijfer niet meer dat in de wet is vooruitgezet en, om zoo te zeggen, als minimum werd voorgesteld.

Men zal misschien zeggen dat de belanghebbende zijn persoonlijke stortingen kan doen ; hij betaalt wel gedurende zijne ziekte de bijdragen aan de ziekenkas en de werkloze is van zijn bondsbijdrage niet ontslagen.

Die opwerping heeft zekeren grond. Toch is het even waar dat die uitgave zwaar kan vallen. Wat er ook met de persoonlijke stortingen gebeure, de bijdrage van den patroon blijft achterwege, want voor deze bestaat geen verplichting meer en ook de drijfveer niet van het persoonlijk belang. Het gevolg is onvermijdelijk : het pensioen wordt onvolledig.

Dit zou niet mogen zijn.

Zou er bijgevolg voor de mutualisten geen reden bestaan te onderzoeken een hervorming in te voeren in hun werkmethode en in zekeren zin zelfs een dubbele, ten minste toch voor de zieke leden van de verzekeringskas.

De zieke leden zouden gedurende hun onbekwaamheid tot werken niet meer gebonden zijn hun bijdrage te betalen. Dat is een eerste punt .Er is een tweede De ziekenkas en ook de herverzekering zouden altijd gedurende de ziekte, de volledige stortingen voor het ouderdomspensioen op zich nemen. We zeggen volledig en bedoelden daardoor de bijdrage van den zieke verhoogd met de gewone toelage van den patroon.

Die hervorming zou, en dat is gemakkelijk te begrijpen, de gewone bijdrage aan de verzekeringskassen wat verhoogen. Een schoone daad van solidariteit zou het zijn indien de werknekwamen hun zieken makker vollediger dan het tot hiertoe het geval was, ondersteunden en daarom ook op zich namen de lasten welke het vooruitzicht van hen vereischt

Gedeeltelijk is de hervorming waarop wij hier de aandacht vestigen, in de Duitsche wetgeving ingevoerd. In Duitschland moet gedurende den tijd dat de werkunbekwaamheid duurt, geen bijdrage betaald worden voor de ouderdoms- en invaliditeitsverzekering. Die punten zijn daar verbonden.

Wij werpen die gedachten in de beweging. Aan de belanghebbenden is het te onderzoeken of die vooruitzetting praktisch is en kan doorgevoerd worden.

Regeering en Vrouwenstemrecht

Verleden Zondag was minister Van de Vyvere te Thielt aan het woord. In zijne rede behandelde hij onder meer, de kwestie nopens het vrouwenstemrecht voor de Provincie.

De Minister verklaarde dat hij er ten volle voor te vinden was dat het provincieel stemrecht aan de vrouwen verleend worde. « Vroeger, zegde hij, had dit ontwerp geen kans om gestemd te worden vermits de toenmalige Regeering er radikaal tegen gekant was. Thans heeft de Regeering het op haar programma staan en ik durf verhopen dat dit punt in het beste zal worden opgelost.»

Het doet ons genoegen te vernemen dat het vrouwenstemrecht voor de provincie op het programma der regeering staat, ook al hebben wij daar niets in de regeeringsverklaring van gelezen.

Wij weten alleen, uit de inlichtingen van een blad, dat de katholieke ministers dit stemrecht zullen stemmen, als een amendement in dien zin wordt voorgedragen.

Het ware veel logischer geweest, als het vrouwenstemrecht dan toch op het programma der regeering staat, dat zij zelve het voorstel hat neergelegd.

Katholieke leden der regeering moeten in alle geval, alle oorzaken vermijden die zouden kunnen doen veronderstellen dat men zekere voorstellen niet voortzet, allen omdat de socialisten over die voorstellen verdeeld zijn.

Want zoo ontstaat tegelijkertijd de indruk dat de socialisten den baas spelen in het Kabinet.

BUITENLAND.

NEDERLAND.

Godsdienstaat.

Een Nederlandsch katholiek dagblad deelt het volgende mede :

« De godsdienstaat der socialisten gaat toch ver. Bij gelegenheid der wijding van de nieuwe kerk van den H. Gerardus Majella, te Stratum, waren door de parochianen prachtige versieringen en eerebogen opgericht. « Christus is onze Koning, Christus is liefde. » De socialisten nu hebben in den nacht onder dat opschrift met roode verfe geschilderd : « Hoe meer kerken, hoe meer gevangenissen » « Als de priester zijn hoofd opheft, grijpt hij naar het geld » « Weg met Kerk en Staat. »

De buurt heeft de beleedigende opschriften weer overgeschilderd. Den volgenden nacht werd weer bij proefd schandalige opschriften te schilderen, doch de latte daders zijn door de politie verjaagd. Jammer, dat men die kerels niet te pakken kan krijgen.

» De verontwaardiging is algemeen.»

FRANKRIJK.

Schrikkelijk ongeluk in eene Kazerne Een houwitser ontploft. — Een soldaat en twee korporaals gedood.

In de Cronykazerne op de Avenue des Sceaux, te Versailles, is een schrikkelijk ongeluk gebeurd.

Een vijftiental jonge soldaten waren er in een werkhuis aan den arbeid onder toezicht van onderrichters. Een groep van drie die onder sergeant Thebault stond, was het koperen buiswerk van een autowagen aan 't herstellen. De onderofficier had zijne mannen al de noodige inlichtingen en meteen eene soldeerlamp gegeven. Toen verwijderde hij zich om het werk na te zien van een anderen soldaat, die een magneet moest plaatsen. Terwijl hij daarmee bezig was deed zich plots een geweldige ontploffing voor ; de ruiten werden stuk geslagen en de deuren vlogen uit hunne hengsels.

Spoedig kwamen langs alle kanten mannen toegesneld ; zij werden ooggetuige van een schrikkelijk schouwspel. Tusschen allerhande puin lagen zes ongelukkigen kermend in een bloedplas uitgestrekt. De ergst gekwetsten bezweken kort nadien : het zijn drie jonge lieden van negentien jaar : Korporaals Dominique Coste, der 6° kompagnie, geboren te Boulin (Oostelijke Pyrenecen) ; Louis-Hippolyte-Jules Vidal, van de 2° kompanie, geboren te Cette, en soldaat Henri-Jules Millon, van de 2° kompanie, geboren te Belleombe (Savoie). De andere slachtoffers zijn : adjudant Flament, gekwetst in den rug ; sergeant Thebault, getroffen in de beid, en soldaat Dufour, die een lange doorboord is. De twee laatsten werden zo allerijst naar het gasthuis gevoerd.

De adjudant en een soldaat die licht gekwetst is aan het been, hebben de noodige zorgen ontvangen in de ziekenzaal.

Onbegrijpelijke onvoorzichtigheid. — De legeroverheid opende onmiddellijk een onderzoek naar de oorzaak van het ongeluk, die al spoedig vastgesteld werd. De drie jongelieden die het buiswerk van den autowagen herstelden hadden van de afwezigheid van den onderrichter gebruik gemaakt om een houwitser trachten los te vijzen. Daar zij er eerst niet in lukten, wilden zij het gevaarlijk tuig met hunne soldeerlamp warm maken, hopende dat het aldus zou gaan. De warmte heeft waarschijnlijk den houwitser doen ontploffen.

Dit uiselijk ongeluk heeft in de stad eene groote ontroering verwekt. De families der slachtoffers zijn verwittigd.

Eene lamme vrouw 3 dagen onder een lijk. — Gruwelijk schouwspel. — In de Fransche gemeente Antin, kanton Tric, woonden de echtgenooten Serrière twee bejaarde en ziekelijke lieden. De vrouw was lam aan beide armen en aan het rechterbeen, terwijl de man aan eene hartziekte leed en dikwijls aan krisissen onderhevig was. Sedert verscheidene dagen hadden de geburen opgemerkt dat het huisje gesloten bleef. Een gebuur ging er aanklopperi en noemde een zwak gekreun. De politie werd verwittigd en deed de deur openbreken.Een gruwelijk schouwspsel trof de blikken der aanwezigen. De lamme echtgenote Serrière lag nevens het bed verpletterd, onder het reeds in ontbinding verkeerende lijk van haren man. Sedert drie dagen lag de arme vrouw daar reeds. Men denkt dat haar man door eene krisis overvallen werd, terwijl hij zijne lamme vrouw te bed wilde leggen en dood op de ongelukkige is neergestort

Een valk met een doodskop in de klauwen.

Een landbouwer van Chalindrey, in Frankrijk, wandelde langs zijn veld, toen hij eene valk bemerkte, welke een doodskop in zijne klauwen klemde. De landbouwer kon den roofvogel verdrijven en hem de akelige prooi ontrukken. De overheid werd seffens verwittigd en deed in den omtrek opsporingen. In eene overgrande gracht ontdekte men een lijk in vergevorderder staat van ontbinding.Het hoofd ontbrak. Zonder twijfel was het dit, door den roofvogel gegrepen. Dank aan de kleedingstukken kon men vaststellen dat het lijk dit was van zekeren Grosjean, spoorwegdiende. Deze man was sedert October 1924 spoorloos verdwenen uit zijne woning te Chalindrey, waar hij eene herberg hield. Het packet hield een notaboek ingesteld over de wijze, op dewelke die man in die gracht aan zijn einde gekomen is.

ENGELAND.

Een slimme Filmpropagandist.

In de haven van Southampton zijn, naar we reeds beknopt vermelden, de talrijke nietwsgierigen, die gewoonlijk het aanleggen der transatlantische uitwijkschepen geweest van een niet alledaagsch schouwspel. De transatlantieker uit New-York was de haven binnen gevaren en voerde de aanlegmanoeuvers uit. Een detachement van honderd soldaten kwam op de laatpost vatten. Er moest dus een gewichtig personnagie aan boord zijn, dat met groote militaire eer moest ontvangen worden. Het volk stroomde toe en sloeg lieden er allerhande gemachten rond. 't Is misschien de prins van Wales ! werd er zelfs gezegd. Wanneer het schip had aangelegd en de brug geworpen was, stapte heel plechtstatig een burger aan wal. Hij hield in de handen een heel klein kistje, dat hij zeer behoedzaam voor zich uit hield gestoken. De honderd soldaten nemmiden dien persoon, vormden het vierkant rondom hem en vergezelden hem tot aan den trein voor Londen, waar de geheimzinnige reiziger instapte.

Niemand wist van wie of van wat er kwestie was. De nieuwsgierigheid werd tot het uiterste geprikkeld door het feit dat de honderd soldaten eveneens in den trein stapten en dat verscheidene filmdraaiers dit ongewoon schouwspel hadden opgedraaid.

Te Londen in de statie, zelfde opschudding. De honderd soldaten omringden den geheimzinnigen reiziger met zijn geheimzinnig kistje tot aan den uitgang, waar een militaire pantserauto gereed stond. Niemand begreep iets van dit zonderling gedoen. De dagbladen beschreven de zaak, eischten uitleg aan hooger hand. Er werd beweerd dat de film van nationaal belang was en zou dienen tot het bevoordeelgen der aanwerving. Ten slotte werd het geheim opgelost, andat er zelfs in het Lagerhuis daarover eene interpellatie was gehouden.

De geheimzinnige reiziger was niemand anders dan een doodgewone « commis-voyageur » in doodgewone Amerikaansche kinematfms, en zijn kistje bevatte niets anders dan een doodgewone film, dien hij moest trachten aan den man te brengen. Die reiziger had met veel bombast het leger verwittigd dat hij met een grooten film van het allergrootste nationaal belang naar Engeland kwam en een militaire gelaide vroeg. De legeroverheid meende dat er kwestie was van 'n film van legerpropaganda en stuurde een detachement van honderd soldaten. Te Londen heeft de « film-commis-voyageur » zich spoedig uit de voeten gemaakt.Zijne reklaam was gemaakt en meesterlijk gelukt ! Of de fopperij de legeroverheid verontwaardigd heeft moet niet gezegd worden. En of er te Londen, in de gazetten en onder het volk mee gelachen werd ! De legeroverheid heeft zich ten slotte ook bij de lachers gevoegd, aadat de slimme filmpropagandist zijne verontschuldigingen had gestuurd, met beloofte geen gebruik te maken van den film over zijne onlichtmakende aankomst een zijn militair vergeleide !

AMERIKA.

Een jeugdige moordenaar.

Een jonge knaap, Noland Stubbenfield, van Brookshaven, Mississipi, al deze maand terecht staan voor moord gepleegd op den hoofdonderwijzer zijner school.

De jeugdige moordenaar was op de vlucht gestagen, doch de politie kreeg hem snel in namen,nadat zijn spoor gevonden was door een paar bloedhonden, in een bosch dichtbij de school gelegen. Hij bekende stoutmoedig, dat hij zijn professor vermoord had omdat hij hem eene bestraffing had opgelegd. Hij had gewacht tot het oogenblik dat zijn vader en zijn moeder van huis waren gegaan. Dan had hij zich in hinderlaag gelegd in het kreupelhout langsheen de woonst van professor Watkins De kinderen van den onderwijzer waren aan het spelen rond het huis en om hun vader buiten te lokken loste de jonge schurk eerst een schot in de lucht. De list gelukte. Een oogenblik daarna kwam professor Watkins buiten het huis en stapte op de baan, ten einde te weten waar het schot vandaan kwam. Toen hij voorbij de plaats kwam waar Noland verborgen zat, loste deze scher zakelings een schot, dat den professor in volle borst trof en hem op den slag dood ten gronde deed vallen.

Gemengde berichten

PROVINCIALE VERKIEZINGEN.

Het wetsontwerp tot wijziging van den datum van den gewonen zittijd der provincieraden in 1925 en tot verlenging van de mandaten der provincieraadsleden en der hunne bestendige afgevaardigden werd door de Kamer aangenomen met 130 stemmen tegen 4 en 15 onthoudingen.

Het luidt als volgt :

Eerste artikel. — Bij afwijking van art. 29 der wet van 19 October 1921 wordt, in 1925, de stemming voor de gewone vernieuwing der provinciale raden gehouden op een bij konkluklijk besluit te bepaalen datum, vallende tusschen 17 October en 16 November.

Art. 2. — Nemen deel aan de bij voorgaand artikel bedoelde stemming, de personen die voldoen aan de vereischten gesteld voor de parlementskiezers en ingeschreven zijn op de lijsten der algemeene kiezers, in werking getreden den 1 Mei.

***

Een tweede wetsontwerp werd neergelegd, regelend de indeeling der provinciale raadsleden, in toepassing bij de eerstkomende vernieuwing der provincieraden.

De wijziging in het getal zetels voor de provincie Limburg is als volgt :

Het distrikt Hasselt bekomt een zetel meer en dat van St-Truiden een zetel minder.

De Guilleminstatie te Luik gedeeltelijk verbrand.

In den nacht van Zaterdag op Zondag, heeft het weinig gescheeld of de statie van de Guillemins, te Luik, ging in vlammen op.

Rond twee uren ontstond brand in de zoldering van den linkervleugel der statie, waar zich de telefonieke tuigen bevinden.

De pompiers der verschillige posten kwamen ter plaatse en na een uur werkens konden zij het vuur afdammen, maar de heele daking van den linkervleugel is verdwenen, de zoldering van de wachtzaal derde klas, van verschillige bureelen en van de zaal der treinwachters is gedeeltelijk ingestort. De schade is vrij aanzienlijk.

Een ouderdomsdeken.

M. Théodor, minister van justicie in het kabinet Van de Vyvere, heeft tijdens de weinige dagen dat hij in ambt geweest is, de gevangenissen bezocht.

In 't gevang van Gent heeft hij den « deken » der Belgische gevangenissen ontmoet. Het is een ouderling van 78 jaar, die over 50 jaar ter dood veroordeeld werd wegens moord. De gevangene werd met schrik bge-

---

MENGELWERK van « DE POSTRIJDER ».

— 2 —

Help u zelve, zoo helpt u God.

— Ja, maar dat zal ophouden, moeder, want ik zal mijnheer Haegens inlichten over het gedrag van den judas, die den fijnen bij hem gaat uithangen. Ik zal iederen inlichten en....

— Pas op, mijn zoon, men kan het hem terugzeggen en den deugniet zou u nog doen vervolgen wegens laster.

Lodewijk begreep dat zijne moeder gelijk had en dat hij bijgevolg voorloopig niets kon tegen hem beginnen.

Hij kropte zijne woede, stopte zijne pijp en wandelde naar buiten, waar alles sijpelde van het water door den mist achtergelaten en waar de gouden zonne de donkere mistgordijn thans doorboorde en langzamerhand alles in gouden klaarte zette.

De weduwe Janssens zat bij de stoof en streelde de haren van de driekleurige kat, die genoeglijk op haren schoot lag te spinnen. Marieke zat bij de tafel, waarop helder de glimmend geschuurde koperen petroollamp brandde en keek naar de zichtkaarten in haar album. Lodewijk las in een boek, dat hij van zijn vriend Fil Gelders ter leen gekregen had, toen de klink der kamerdeur opgelicht werd en Gelders binnentrad. Hij groette allen en zette zich, nadat hem door de weduwe een stoel aangeboden werd, bij de kachel neer.

— 't Zal morgen weer regenen ; De hanen zijn zingend slapen gegaan, begon hij.

— Ja, en de wegen zijn al sligkerig genoeg, zei Lodewijks moeder.

— Zoo slijkerig dat ik 's morgens vroeg goed uit mijne oogen mag zien, om niet in den modder te plansen, als ik naar de statie ga, antwoordde Fil.

— 't Is ook geen aangenaam stretje dat gij doet, en dan zoo vroeg en zoo laat op de baan, zei de weduwe.

— Dat is waar, maar de werklieden op het veld alhier hebben 't dikwijls oog veel erger te verduren, Mina. En dan, wat winnen zij ? te weinig om te leven, te veel om te sterven....

— Is zoo. Maar de jongens, die hun dorp niet behoeven te verlaten zijn toch doorgaans braver dan de mijnwerkers. Ik wil nu hierdoor geenszins zeggen, Fil, dat ik op uw gedrag iets aan te merken weet, wel ingendeel, maar toch, die koolputters...

— Vooroordeelen, Mina, vooroodeelen. Die een hond wil slaan, heeft gauw een stok gevonden, en wat al stokken werpt men naar het werkvolk ! Men ziet met leede oogen dat ze eene menschwaardige daghuur verdienen. Zooveel kan hier van het boeren niet af, zeggen ze en ondertusschen....

— Zijn alhier de boerenwerklieden, arme sukkelaars, vulde Lodewijk zijn hoek dicht slaande, aan.

—... Die in hun ouden dag maar al te dikwijls van den openbaren onderstandmoeten leven, siste Fiel kwaad.

— Men moest de arme menschen meer ondersteunen, zei de weduwe achteloos,daar haar geest elders zweefde.

— Dat men ze eene goede daghuur late verdienen zoolang ze gezond en sterk zijn, dan hoeven ze geene ondersteuning in den ouden dag, zei Fil. Ondersteuning is eene aalmoes en dat venederd ons, voegde hij erbij.

— Als een arme mensch aan de deur komt, ging hij ironisch verder, zullen de boeren alhier hem wel een 5 centiemstukje toesteken. Dat doen ze om God, zeggen ze. Deze heeft immers gezegd : Wat gge den arme geeft, zal Ik u honderdvoudig weergeven. Ge ziet dus : niet uit medelijden of uit liefde tot den evenaasten geven ze de aalmoes, maar om honderdmaal zooveel weer te krijgen. Dat is volgens mij woekerhandel drijven met Onzen Lieven Heer.

— Ge maakt scherpe kritiek, meniste Lodewijks moeder op.

— Maar, zeg ik de waarheid niet ? vroeg Fil.

— 't Is zeker door dien woekerhandel dat ze zoo rijk worden, zei Marieken.

— En dat zij maar grond koepen, vervolgde Lodewijk.

— Geenszins, want God kan niet voor een goed werk aannemen, wat met zulk laag inzicht gedaan wordt, uitstte Fil.Maar ge spraakt daar van grond kooper, ging hij verder, en daarover wil ik u mijn gedacht zeggen, en dat gedacht heb ik gekregen door het lezen van de boeken van pastoor Creten, een Limburger, in leven pastoor te Stevoort. Hij zegt dat de oppervlakte van den aardbol geschapen is tot rust en gebruik van iedereen en zegt verder aldus :

« De zon, in het firmament geworpen en aangestoken voor laplander en Indiaan voor koning en bedelaar, kon ze gekocht worden, ze werd nog naar de paleizen der grooten vervoerd. »

— Goed uitgedrukt, riep Lodewijk.

De weduwe streelde voort over den rug der kat, Marieke keek naar de kaarten in het album en Lodewijk keek nadenkend in de vlam der lamp.

— Fil, zei Lodewijk na eene wijl, ik heb moeder herhaaldelijk te kennen gegeven dat ik wou in de koolmijn gaan werken lijk gij, maar zij stemt er toch nog niet heelemaal mee in en nogthans we hebben 't hier niet te breed en wie weet zal dra den tijd niet komen dat we hier ons huisje moeten verlaten, want moeder heeft schulden moeten maken toen ik en mijne zuster klein waren. Delfosse schoot haar 't geld voor.

Van dien hartvrochtigen deugniet in 't geheim moet ge niets goeds verwachten, sprak Fil. Ik, zou u aanraden in dat geval hier alles te verdenen, in de mijn te gaan werken en in den omtrek aldaar te gaan wonen, ging hij verder.

— De gedachte mijn geboortehuis te moeten verlaten, bedroeft mij, jammerde de weduwe.

— Ik begrijp dat heel goed, moeder, want 't is ook mijn geboortehuis, zei Lodewijk toegevend, maar men moet zich toch in de omstandigheden en in 't onvermijdelijke schikken en van twee kwalen de beste kiezen. De honger jaagt den wolf uit het bosch en...

— Ja, Lodewijk, ik wil noch kan mij tegen 't onvermijdelijke verzetten. Er moet gehandeld worden, ik weet het. Het spreekwoord zegt immers : Helpt u zelve, zoo helpt u God.

— Zoo hoor ik u gaarne spreken, Mina, zei Fil. Laat mij en Lodewijk maar handelen ; binnen eenige weken is het spook der armoede uit uwe omgeving.

— God geve het, zuchtte de weduwe gelaten.

Drie weken later op een avond begon men bij de weduwe Janssens toebereidselen te maken om te verhuizen. Lodewijk had werk gevonden in eene koolmijn aan het zandige Kempenland. Hij pakte thans alle kleinigheden zorgvuldig in kisten en doezen, 't breekbare in hoot of stroo wikkelend . . . . . .

... De oude eikenhouten kast werd uit den hoek getrokken.

— Hier van achter is eene plank los aan de kast, zei Lodewijk. Hij nam een hamer en ging de plank vastnagelen.

Twee doffe slagen klonken.

Daar brak de plank geheel af.

Maar wat was dat ?

Tien, twaalf gouden muntstukken waren uit de ontstane opening gerollen en zinkedden op de vloersteenen.

Moeder en dochter keken in de grootste verwondering toe.Terwijl de weduwe de gouden Napoleons bijeen raapte had Lodewijk de hand in de opening gestoken en riep :

't Zit hier heel vol geld.

Hij het inderdaad eene zaansche hoofdzien.

Alles werd uitgehaald. Er waren verscheidene duizende franken goud en zilvergeld.

't Is aardig dat men daarvan binnen in de kast niets kon zien, merkte de weduwe op.

Lodewijk onderzocht het meubel. Er was inderdaad binnen in de kast een schuftje, dat kon omhoog getrokken worden, doch men had dit nooit opgemerkt

Dus moet de achterwand van de kast dubbel zijn, merkte Lodewijk op.

Inderdaad, zoo was het.

Nog eens stak Lodewijk den arm links en rechts in de opening en haalde een bundeltje papieren er uit te voorschijn. 't Waren kwijtbrieven, rekeningen en andere papieren thans van geener waarde, maar ze bewezen dat 't alles kwam van den vader van Lodewijks moeder.

En nooit heb ik geweten dat vader zooveel geld bezat, riep de weduwe uit. Maar ja, vervolgde ze, hij stierf haastig, zonder ziekte en ik was toen nog een kind, dat hij mijn oom uitbesteed werd, daar moeder ook reeds overleden was.

—Nu kunnen we Delfosse zijn geld weer geven, zei Lodewijk op blijden toon.

— Ja, en het beste van alles, is dat we in ons huis kunnen blijven wonen en niemand ons kan dwingen het te verlaten, besamde de weduwe.

Jef Timmermans.